

**ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY
OBCE TERCHOVÁ K NÁVRHU PROGRAMOVÉHO
ROZPOČTU OBCE TERCHOVÁ NA ROKY 2020 – 2022**

Terchová, 27. 11. 2019

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE TERCHOVÁ K NÁVRHU PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU OBCE TERCHOVÁ NA ROKY 2020 – 2022

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Terchová na rok 2020 (ďalej len „stanovisko“).

A. Základná charakteristika návrhu rozpočtu

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu programového rozpočtu obce Terchová (ďalej len „návrh rozpočtu“) na roky 2020 – 2022, ktorý bol spracovaný v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov („ďalej len zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). V návrhu rozpočtu sú uvedené údaje o skutočnom plnení rozpočtu obce za predchádzajúce dva roky, schválený rozpočet bežného rozpočtového roka, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a rozpočet na 3 nasledujúce roky v súlade s čl. 9 ods. 1 o zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Takto predložený rozpočet obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k rozpočtu štátu, k právnickým a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj z uzatvorených zmlúv.

Návrh rozpočtu je zostavený ako programový, t. j. zdôrazňujúci vzťah medzi rozpočtovanými výdavkami a očakávanými výstupmi a výsledkami realizovaných rozpočtových programov a podprogramov. V návrhu je rozpočtovaných 14 programov, ktoré obsahujú podprogramy slúžiace k plneniu zámeru jednotlivých programov na roky 2020 – 2022. Pri zostavovaní návrhu rozpočtu na roky 2020 - 2022 obecný úrad vychádzal z:

- aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2020 – 2022 a očakávaných dopadov z legislatívnych zmien,
- vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2018, z monitoringu vývoja rozpočtu v roku 2019 a očakávaného plnenia k 31.12.2019,
- zohľadnení požiadaviek predložených z obecného úradu, rozpočtovej a príspevkovej organizácie obce.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu sa vnútorne člení v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na:

- bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet),
- kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet),
- finančné operácie.

Návrh rozpočtu v oblasti príjmov ako aj v oblasti výdavkov je rozpísaný podľa príslušnej ekonomickej klasifikácie. Vo výdavkovej časti je rozpočet členený na jednotlivé programy, podprogramy a prvky. Príjmová časť návrhu rozpočtu je spracovaná na základe kvalifikovaného odhadu v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.

Vzhľadom k tomu, že návrh programového rozpočtu na rok 2020 podlieha schvaľovaciemu procesu v obecnom zastupiteľstve a návrh rozpočtu na roky 2021 – 2022 je informatívny a nie je záväzný, v ďalších častiach sa odborné stanovisko bude týkať návrhu rozpočtu obce na rok 2020.

B. Členenie rozpočtu

Návrh predkladaného rozpočtu na rok 2020 je zostavený ako vyrovnaný, pričom:

- celkové príjmy obce sú rozpočtované vo výške 5 080 770,00 €.
- celkové výdavky obce sú rozpočtované vo výške 5 080 770,00 €.

Vývoj celkových príjmov a výdavkov za roky 2017, 2018, schválený rozpočet na rok 2019, očakávaná skutočnosť roku 2019 a návrh rozpočtu na rok 2020 je nasledovný:

	Skutočnosť 2017	Skutočnosť 2018	Rozpočet schválený na rok 2019	Očakávaná skutočnosť 2019	Návrh rozpočtu 2020	Návrh rozpočtu 2021	Návrh rozpočtu 2022
Príjmy obec	4 270 246,00	3 708 978,00	4 157 956,00	4 575 868,00	5 046 770,00	3 428 927,00	3 543 481,00
Príjmy RO	20 608,00	87 565,00	153 600,00	181 539,00	34 000,00	34 000,00	34 000,00
Príjmy celkom	4 290 854,00	3 796 543,00	4 311 556,00	4 757 407,00	5 080 770,00	3 462 927,00	3 577 481,00
Výdavky obec	2 907 165,00	2 408 625,00	2 977 275,00	3 234 890,00	3 754 545,00	2 103 600,00	2 127 300,00
Výdavky RO	1 402 422,00	1 617 459,00	1 330 328,00	1 482 517,00	1 326 225,00	1 358 225,00	1 390 225,00
Výdavky celkom	4 309 587,00	4 026 084,00	4 307 603,00	4 717 407,00	5 080 770,00	3 461 825,00	3 517 525,00
Hospodárenie	-18 733,00	-229 541,00	3 953,00	40 000,00	0,00	1 102,00	59 956,00

Z prehľadu celkového rozpočtu je zrejmé, že návrh rozpočtu je vo výdavkovej časti na rok 2020 vyšší oproti schválenému rozpočtu na rok 2019 o sumu 773 167,00 € a je tiež vyšší ako očakávaná skutočnosť na rok 2019, rozdiel činí 363 363,00 €. V návrhu rozpočtu na rok 2020 sú príjmy rozpočtované v celkovej výške 5 080 770,00 €.

Prehľad celkových rozpočtovaných príjmov podľa hlavných kategórií je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Hlavná kategória	Názov	Suma v €	Podiel v %
100	Daňové príjmy	2 017 925,00	39,72
200	Nedaňové príjmy	463 610,00	9,12
300	Granty a transfery	1 861 235,00	36,63
400	Príjmy z transakcií z FA a FP	438 000,00	8,62
500	Úvery, pôžičky	300 000,00	5,90
Návrh rozpočtu príjmov na rok 2020		5 080 770,00	100

Percentuálny podiel príjmov je uvedený v nasledujúcom grafe:



*zaokrúhlenie na celé %

Z uvedených údajov je zrejmé, že najvyššie príjmy obce predstavujú daňové príjmy (39,72 %) a následne príjmy v kategórií 300 - Tuzemské granty a transfery (36,63 %). Pri určovaní predpokladaných príjmov na kategórií 100 – Daňové príjmy obec vychádzala zo schváleného rozpočtu VS.

V návrhu rozpočtu obce na rok 2020 sú výdavky rozpočtované v celkovej výške 5 080 770,00 €.

Prehľad celkových rozpočtovaných výdavkov /bez finančných operácií/ podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	61 200,00	1,25
2	Propagácia a marketing	100 500,00	2,05
3	Interné služby	91 600,00	1,87
4	Služby občanom	295 569,00	6,04
5	Bezpečnosť	17 500,00	0,36
6	Odpadové hospodárstvo	107 400,00	2,20
7	Komunikácie	125 000,00	2,55
8	Vzdelávanie	2 022 360,00	41,33
9	Šport a rekreácia	77 827,00	1,59
10	Kultúra	375 872,00	7,68
11	Prostredie pre život	159 310,00	3,26
12	Bývanie a občianska vybavenosť	837 676,00	17,12
13	Sociálne služby	45 840,00	0,94
14.	Administratíva	575 116,00	11,75
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2020		4 892 770,00	100

C. Bežný rozpočet

C.1 Bežné príjmy

Hlavná kategória	Názov	Suma v €	Podiel v %
100	Daňové príjmy	2 017 925,00	57,06
200	Nedaňové príjmy	463 110,00	13,09
300	Granty a transfery	1 055 656,00	29,85
Návrh rozpočtu bežných príjmov na rok 2020		3 536 691,00	100

V návrhu rozpočtu sú bežné príjmy rozpočtované v celkovej výške 3 536 691,00 € z toho:

- **daňové príjmy** v predpokladanej výške 2 017 925,00 € čo je 57,06 % z celkových bežných príjmov.

Odhad v návrhu rozpočtu je konzervatívny, určený správne na základe schváleného rozpočtu VS. V roku 2020 sa očakáva nižší nárast dane z príjmu fyzických osôb oproti jej nárastu v predchádzajúcich rokoch. Je to spôsobené legislatívnymi úpravami – zvýšením odpočítateľnej položky dane príjmu pre fyzické osoby. Najvyšší objem z daňových príjmov predstavuje každoročne výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve, ktorý je rozpočtovaný v podpoložke 111003 Daň z príjmu fyzických osôb vo výške 1664 925,00 €. Táto daň je príjmom obcí v zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rozdeľovaná podľa kritérií určených Nariadením vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve. Výber dane mal v posledných rokoch stúpajúcu tendenciu, aj na rok 2020 je navrhovaný vyšší výber dane ako v roku 2019, ale tento nárast je miernejší, pretože sa očakáva nižší nárast dane z príjmu fyzických osôb z dôvodu legislatívnych úprav – najmä zvýšením odpočítateľnej položky dane z príjmu pre fyzické osoby.

Dane z majetku sú navrhnuté v predpokladanej výške 145 800,00 €.

Dane za tovary a služby sú rozpočtované vo výške 207 200,00 €, čo predstavuje mierny nárast oproti predchádzajúcemu roku. Navýšenie oproti očakávanej skutočnosti v roku 2019 sa týka príjmov z dane za ubytovanie (o 3 000,00 €) a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (o 10 000,00 €).

- **nedaňové príjmy** sú v predpokladanej výške 463 110,00 €, čo je 13,09 % z celkových bežných príjmov obce. Tieto príjmy predstavujú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, najmä za prenájmy majetku vo výške 271 600,00 €, administratívne poplatky a iné administratívne poplatky a platby vo výške 189 810,00 €, úroky a iné nedaňové príjmy vo výške 1 700,00 €.

Návrh rozpočtu bežných príjmov nedaňových je na rok 2020 zostavený nižšie ako očakávaná skutočnosť v roku 2019, najmä v položke 220, kde je očakávaný nižší príjem o 21 400,00 € zo stravného, čo je spôsobené legislatívnou úpravou stravovania žiakov.

- **granty a transfery** v predpokladanej výške 1 055 656,00 €, čo je 29,85 % z celkových bežných príjmov.

C.2 Bežné výdavky

Rozpočet celkových bežných výdavkov obce na rok 2020 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	41 200,00	1,21
2	Propagácia a marketing	100 500,00	2,95
3	Interné služby	91 600,00	2,69
4	Služby občanom	35 569,00	1,04
5	Bezpečnosť	17 500,00	0,51
6	Odpadové hospodárstvo	107 400,00	3,16
7	Komunikácie	125 000,00	3,67
8	Vzdelávanie	1 620 162,00	47,59
9	Šport a rekreácia	52 327,00	1,54
10	Kultúra	375 872,00	11,04
11	Prostredie pre život	141 810,00	4,17
12	Bývanie a občianska vybavenosť	74 200,00	2,18
13	Sociálne služby	45 840,00	1,35
14.	Administratíva	575 116,00	16,89
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2020		3 404 096,00	100

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2020 je v porovnaní s očakávanou skutočnosťou roku 2019 nižší o 467 424,00 €.

D. Kapitálový rozpočet

D.1 Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy sú na rok 2020 rozpočtované vo výške 806 079,00 €.

Kapitálové príjmy sa skladajú:

- z príjmov z tuzemských transferov vo výške 805 579,00 €.
- z príjmu z predaja pozemkov vo výške 500,00 €.

D.2 Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky sú na rok 2020 rozpočtované vo výške 1 488 674,00 €.

Návrh rozpočtovaných kapitálových výdavkov (hlavná kategória 700) podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Program	Názov programu	Suma v €	Podiel v %
1	Plánovanie, manažment a kontrola	20 000	1,34
2	Propagácia a marketing	0	0,00
3	Interné služby	0	0,00
4	Služby občanom	260 000	17,47
5	Bezpečnosť	0	0,00
6	Odpadové hospodárstvo	0	0,00
7	Komunikácie	0	0,00
8	Vzdelávanie	402 198	27,02
9	Šport a rekreácia	25 500	1,71
10	Kultúra	0	0,00
11	Prostredie pre život	17 500	1,18
12	Bývanie a občianska vybavenosť	763 476	51,29
13	Sociálne služby	0	0,00
14.	Administratíva	0	0,00
Návrh rozpočtu výdavkov v programovej štruktúre na rok 2020		1 488 674	100

Kapitálové výdavky sú v návrhu rozpočtu na rok 2020 podľa podprogramov rozpočtované nasledovne:

Podprogram 1. 4 Plánovanie obce: 20 000,00 € na územný plán.

Podprogram 4. 5 Cintorínske, pohrebné a náboženské služby: 220 000 € dom smútku, centrálny cintorín a 40 000,00 € na nový cintorín.

Podprogram 8. 1 Materské školy: 402 198,00 €, z toho 89 000,00 € na technológiu ŠJ, 121 198,00 € na rozšírenie kapacity MŠ a 192 000,00 € na prestavbu kuchyne.

Podprogram 9. 3 Prevádzka a údržba športových zariadení: 25 000,00 €, z toho 10 000,00 € na výstavbu futbalových šatní a 15 500,00 € na výstavbu detského ihriska.

Podprogram 11. 1 Verejné osvetlenie: 5 000,00 € na výstavbu.

Podprogram 11. 3 Ochrana prírody a krajiny: 12 500,00 €, z toho 2 500,00 € na zastávky a 10 000,00 € na opravu podstavca pamätníka J. Jánošíka.

Podprogram 12. 1 Obecné byty: 763 476,00 €, z toho 725 302,00 € na vybudovanie zdravotného strediska a 38 174,00 € na IZS.

E. Finančné operácie

E.1 Finančné operácie – príjmové

Na rok 2020 sú príjmové finančné operácie rozpočtované vo výške 738 000,00 €.

Finančné operácie predstavujú:

- finančné prostriedky z rezervného fondu obce vo výške 400 000,00 €,
- prostriedky z fondu opráv na opravu balkónov vo výške 20 000,00 €,

- dotácia z Úradu vlády na výstavbu detského ihriska 8 000,00 €,
- dotácia z Úradu vlády na výmenu trávnikov 10 000,00 €,
- úver komerčný vo výške 300 000,00 €.

E.2 Finančné operácie - výdavkové

Na rok 2020 sú finančné operácie vo výdavkovej časti rozpočtované vo výške 188 000,00 €.

Sú to výdavky na splácanie istiny z komerčného úveru a zo ŠFRB. Výdavky na splácanie komerčného úveru sú rozpočtované vo výške 97 000,00 € a splátky úverov zo ŠFRB vo výške 91 000,00 €.

F. Návrh rozpočtu na rok 2020

Súhrnný návrh rozpočtu obce na rok 2020 v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie je nasledovný:

Návrh rozpočtu obce na rok 2020		
Bežný rozpočet	Príjmy	3 536 691,00
	Výdavky	3 404 096,00
	Prebytok	132 595,00
Kapitálový rozpočet	Príjmy	806 079,00
	Výdavky	1 488 674,00
	Schodok	-682 595,00
Finančné operácie	Príjmy	738 000,00
	Výdavky	188 000,00
	Prebytok	550 000,00
Celkom	Príjmy	5 080 770,00
	Výdavky	5 080 770,00
	Rozdiel	0,00

Konštatujem, že schodok kapitálového rozpočtu je vykrytý prebytkom bežného rozpočtu a rozpočtom finančných operácií. Celkový rozpočet obce je navrhnutý ako vyrovnaný.

G. Posúdenie súladu návrhu rozpočtu na rok 2019 s príslušnou legislatívou

Návrh Programového rozpočtu obce na rok 2020 je spracovaný v súlade so:

- zákonom NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákonom NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,

- ústavným zákonom č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti,
- zákonom NR SR č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- nariadením vlády Slovenskej republiky č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve,
- zákonom NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- zákonom NR SR č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- zákonom NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8.12.2004 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
- vyhláškou Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (funkčná klasifikácia).

H. Záverečné zhodnotenie

Návrh programového rozpočtu obce Terchová na roky 2020 – 2022 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce v zákonom stanovenej lehote (najmenej 15 dní pred jeho schválením) v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu obce Terchová na rok 2020 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a

odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh rozpočtu schváliť.

Ing. Lenka Tomaníčková, PhD.
hlavná kontrolórka obce Terchová, v. r.